ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 30ής Ιουνίου 2005 *

Στην υπόθεση C-295/03 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, ασκηθείσα στις 2 Ιουλίου 2003,

Alessandrini Srl, με έδρα το Τρεβίζο (Ιταλία),

Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc, με έδρα την Μπρέσια (Ιταλία),

Arpigi SpA, με έδρα την Πάδοβα (Ιταλία),

Bestfruit Srl, με έδρα το Μιλάνο (Ιταλία),

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

Co-Frutta SpA, με έδρα την Πάδοβα,

Co-Frutta Soc. coop. arl, με έδρα την Πάδοβα,

Dal Bello Sife Srl, με έδρα την Πάδοβα,

Frigofrutta Srl, με έδρα το Παλέρμο (Ιταλία),

Garletti Snc, με έδρα το Μπέργκαμο (Ιταλία),

London Fruit Ltd, με έδρα το Λονδίνο (Ηνωμένο Βασίλειο),

εκπροσωπούμενες από τους W. Viscardini Donà και G. Donà, avvocati, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

αναιρεσείουσες,

όπου ο έτερος διάδικος είναι:

η **Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων**, εκπροσωπούμενη από την C. Cattabriga και τον L. Visaggio, επικουρούμενους από τον A. Dal Ferro, avvocato, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής κατά την ενώπιον του Πρωτοδικείου δίκη,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. W. A. Timmermans, πρόεδρο τμήματος, C. Gulmann, R. Schintgen (εισηγητή), Γ. Αρέστη και J. Klučka, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: D. Ruiz-Jarabo Colomer
γραμματέας: M. Ferreira, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 24ης Φεβρουαρίου 2005,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 12ης Απριλίου 2005,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την αίτηση αναιρέσεως, οι Alessandrini Srl, Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc, Arpigi SpA, Bestfruit Srl, Co-Frutta SpA, Co-Frutta Soc. coop. arl, Dal Bello Sife Srl, Frigofrutta Srl, Garletti Snc και London Fruit Ltd ζητούν από το Δικαστήριο να αναιρέσει την απόφαση του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 10ης Απριλίου 2003, Τ-93/00 και Τ-46/01, Alessandrini κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2003, σ. II-1635, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση), με την οποία απορρίφθηκαν οι προσφυγές τους με αίτημα, αφενός, την ακύρωση του εγγράφου 02418 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 26ης Ιανουαρίου 2000, καθώς και την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν εξ αιτίας του εγγράφου αυτού (υπόθεση Τ-93/00) και, αφετέρου, την ακύρωση του εγγράφου AGR 030905 της Επιτροπής, της 8ης Δεκεμβρίου 2000, καθώς και την αποκατάσταση της ζημίας που τους προξένησε το έγγραφο αυτό (υπόθεση Τ-46/01).

Το νομικό πλαίσιο

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 404/93

2 Από 1ης Ιουλίου 1993, με τον τίτλο IV του κανονισμού (ΕΟΚ) 404/93 του Συμβουλίου, της 13ης Φεβρουαρίου 1993, για την κοινή οργάνωση της αγοράς στον τομέα της μπανάνας (ΕΕ L 47, σ. 1), τα διάφορα εθνικά καθεστώτα αντικαταστάθηκαν με ένα ενιαίο καθεστώς εμπορικών συναλλαγών με τις τρίτες χώρες. Ο κανονισμός αυτός διακρίνει μεταξύ των «κοινοτικών μπανανών», που

παράγονται εντός της Κοινότητας, και των «μπανανών από τρίτες χώρες», που προέρχονται από τρίτες χώρες πλην των αφρικανικών κρατών, των κρατών της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (στο εξής: κράτη ΑΚΕ), των «παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ» και των «μη παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ». Οι παραδοσιακές μπανάνες ΑΚΕ και οι μη παραδοσιακές μπανάνες ΑΚΕ (στο εξής: μπανάνες ΑΚΕ) αντιστοιχούσαν στις ποσότητες μπανανών που εξάγονταν από τις χώρες ΑΚΕ και είτε δεν υπερέβαιναν είτε υπερέβαιναν τις ποσότητες που εξήγε παραδοσιακά καθένα από τα κράτη αυτά, όπως οι ποσότητες αυτές καθορίζονταν στο παράρτημα του εν λόγω κανονισμού.

3 Κατά το άρθρο 17, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 404/93, για κάθε εισαγωγή μπανάνας στην Κοινότητα απαιτείται η προσκόμιση πιστοποιητικού εισαγωγής το οποίο εκδίδεται από τα κράτη μέλη μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκαταστάσεώς του εντός της Κοινότητας, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων που έχουν προβλεφθεί για την εφαρμογή των άρθρων 18 και 19.

4 Το άρθρο 18, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού προέβλεπε ότι ανοίγεται κάθε έτος δασμολογική ποσόστωση δύο εκατομμυρίων τόνων (καθαρό βάρος) για τις εισαγωγές μπανανών τρίτων χωρών και μη παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ. Στο πλαίσιο της δασμολογικής αυτής ποσοστώσεως, οι εισαγωγές μπανάνας από τρίτες χώρες υπέκειντο σε δασμό 100 ECU ανά τόνο, οι δε εισαγωγές μη παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ σε μηδενικό δασμό. Η παράγραφος 2 του ίδιου άρθρου προέβλεπε ότι οι εισαγωγές μη παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ και οι εισαγωγές μπανανών τρίτων χωρών, οι οποίες πραγματοποιούνταν πέραν της εν λόγω ποσοστώσεως, υπέκειντο σε δασμό ύψους, αντιστοίχως, 750 ECU και 850 ECU ανά τόνο.

5 Το άρθρο 19, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού προέβλεπε την κατανομή της δασμολογικής ποσοστώσεως ανοίγοντάς την μέχρι ύψους 66,5% για τους επιχειρηματίες που είχαν διαθέσει στην αγορά μπανάνες από τρίτες χώρες και/ή

μη παραδοσιακές μπανάνες ΑΚΕ (κατηγορία Α), 30 % για τους επιχειρηματίες που είχαν διαθέσει στην αγορά κοινοτικές μπανάνες και/ή παραδοσιακές μπανάνες ΑΚΕ (κατηγορία Β) και 3,5 % για την κατηγορία των εγκατεστημένων στην Κοινότητα επιχειρηματιών οι οποίοι είχαν αρχίσει να διαθέτουν στην αγορά μπανάνες πλην των κοινοτικών μπανανών και/ή των παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ από το 1992 (κατηγορία Γ).

6 Το άρθρο 19, παράγραφος 2, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 404/93 ορίζει τα ακόλουθα:

«Βάσει υπολογισμών διενεργούμενων χωριστ[ά] για καθεμία των κατηγοριών επιχειρηματιών [Α και Β], κάθε επιχειρηματίας λαμβάνει πιστοποιητικά εισαγωγής σε συνάρτηση με τη μέση ποσότητα μπανάνας που επώλησε στα τρία τελευταία χρόνια για τα οποία υπάρχουν στατιστικά στοιχεία.»

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1442/93

7 Στις 10 Ιουνίου 1993, η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1442/93, περί λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του καθεστώτος εισαγωγής μπανανών στην Κοινότητα (ΕΕ L 142, σ. 6, στο εξής: καθεστώς του 1993). Το καθεστώς αυτό ίσχυσε μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1998.

8 Κατά το άρθρο 5, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1442/93, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών ήταν υποχρεωμένες να καθορίζουν κατ' έτος, για κάθε επιχειρηματία των κατηγοριών Α και Β που είναι εγγεγραμμένος στα μητρώα

τους, τον μέσο όρο των ποσοτήτων που έχουν διατεθεί στο εμπόριο κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών πριν από το έτος που προηγείται του έτους εκείνου για το οποίο έχει ανοίξει η ποσόστωση, υποδιαιρουμένων αναλόγως της φύσεως των δραστηριοτήτων που ασκεί ο επιχειρηματίας σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού. Αυτός ο μέσος όρος ονομαζόταν «ποσότητα αναφοράς».

9 Το άρθρο 14, παράγραφος 2, του κανονισμού 1442/93, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 2444/94 της Επιτροπής, της 10ης Οκτωβρίου 1994 (ΕΕ L 261, σ. 3), προέβλεπε τα εξής:

«Οι αιτήσεις χορηγήσεως πιστοποιητικών εισαγωγής κατατίθενται στις αρχές οιουδήποτε κράτους μέλους κατά τη διάρκεια των επτά πρώτων ημερών του τελευταίου μηνός του τριμήνου που προηγείται του τριμήνου για το οποίο [εκδίδονται] τα πιστοποιητικά.»

Ο κανονισμός (ΕΚ) 1637/98

10 Ο κανονισμός (ΕΚ) 1637/98 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, για την τροποποίηση του κανονισμού 404/93 (ΕΕ L 210, σ. 28), επέφερε, με ισχύ από 1ης Ιανουαρίου 1999, σημαντικές τροποποιήσεις στην κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα της μπανάνας. Οι τροποποιήσεις αυτές αφορούν, ειδικότερα, τα άρθρα 16 έως 20 του κανονισμού 404/93, τα οποία περιλαμβάνονται στον τίτλο IV του κανονισμού, που επιγράφεται «Για το καθεστώς των συναλλαγών με τις τρίτες χώρες».

11 Το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 404/93, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1637/98 (στο εξής: κανονισμός 404/93), προέβλεπε ότι ανοίγεται ετησίως

δασμολογική ποσόστωση 2,2 εκατομμυρίων τόνων (καθαρό βάρος) για τις εισαγωγές μπανανών τρίτων χωρών και μη παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ. Στο πλαίσιο αυτής της δασμολογικής ποσοστώσεως, οι εισαγωγές μπανανών τρίτων χωρών υπέκειντο σε δασμό 75 ECU ανά τόνο, οι δε εισαγωγές μη παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ πραγματοποιούνταν ατελώς.

12 Το άρθρο 18, παράγραφος 2, του κανονισμού 404/93 προέβλεπε ότι ανοίγεται ετησίως συμπληρωματική δασμολογική ποσόστωση 353 000 τόνων (καθαρό βάρος) για τις εισαγωγές μπανανών τρίτων χωρών και μη παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ. Στο πλαίσιο της δασμολογικής αυτής ποσοστώσεως, οι εισαγωγές μπανανών από τρίτες χώρες υπέκειντο επίσης σε δασμό 75 ECU ανά τόνο, οι δε εισαγωγές μη παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ πραγματοποιούνταν ατελώς.

13 Το άρθρο 19, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 404/93 έχει ως εξής:

«Η διαχείριση των δασμολογικών ποσοστώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 18, παράγραφοι 1 και 2, καθώς και οι εισαγωγές παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ, πραγματοποιούνται σύμφωνα με τη μέθοδο που στηρίζεται στον συνυπολογισμό των παραδοσιακών ροών συναλλαγών ("παραδοσιακοί/νεοαφιχθέντες").»

14 Δυνάμει του άρθρου 20, στοιχεία δ' και ε', του κανονισμού 404/93, η Επιτροπή μπορεί να θεσπίσει, σύμφωνα με το σύστημα της επιτροπής διαχειρίσεως που προβλέπει το άρθρο 27 του ίδιου κανονισμού, τους λεπτομερείς κανόνες διαχειρίσεως των δασμολογικών ποσοστώσεων του άρθρου 18 του κανονισμού, οι

οποίοι περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, «τις τυχόν αναγκαίες ειδικές διατάξεις για τη διευκόλυνση της μετάβασης από το καθεστώς εισαγωγής που εφαρμόζεται από την 1η Ιουλίου 1993 και μετά στο καθεστώς του τίτλου [...] IV [του κανονισμού 404/93]» και «τα μέτρα που είναι αναγκαία για την εξασφάλιση της τήρησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από συμφωνίες που συνάφθηκαν από την Κοινότητα σύμφωνα με το άρθρο [300 ΕΚ]».

Ο κανονισμός (ΕΚ) 2362/98

15 Στις 28 Οκτωβρίου 1998, η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 2362/98, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του κανονισμού 404/93 σχετικά με το καθεστώς εισαγωγής μπανανών στην Κοινότητα (ΕΕ L 293, σ. 32). Δυνάμει του άρθρου 31 του κανονισμού 2362/98, ο κανονισμός 1442/93 καταργήθηκε από 1ης Ιανουαρίου 1999. Οι νέες διατάξεις σχετικά με τη διαχείριση των πιστοποιητικών εισαγωγής στο πλαίσιο των δασμολογικών ποσοστώσεων περιλαμβάνονται στους τίτλους I, II και IV του κανονισμού 2362/98 (στο εξής: καθεστώς του 1999).

16 Πρέπει να επισημανθούν οι ακόλουθες διαφορές μεταξύ του καθεστώτος του 1993 και του καθεστώτος του 1999:

— το καθεστώς του 1999 δεν διαφοροποιεί πλέον τους επιχειρηματίες ανάλογα με τις εργασίες που εκτελούν·

— λαμβάνει υπόψη τις ποσότητες μπανάνας που εισάγονται·

— αυξάνει τις δασμολογικές ποσοστώσεις και το μερίδιο που αναλογεί στους νεοεμφανιζόμενους επιχειρηματίες·

— η διαχείριση των πιστοποιητικών εισαγωγής, κατ' εφαρμογήν του καθεστώτος του 1999, πραγματοποιείται χωρίς αναφορά στην προέλευση (κράτη ΑΚΕ ή τρίτες χώρες) των μπανανών.

17 Το άρθρο 2 του κανονισμού 2362/98 προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι οι δασμολογικές ποσοστώσεις και οι παραδοσιακές μπανάνες ΑΚΕ, στις μεν πρώτες από τις οποίες αναφέρεται το άρθρο 18, παράγραφοι 1 και 2, στις δε δεύτερες το άρθρο 16 του κανονισμού 404/93, ανοίγονται μέχρι ύψους:

— 92 % για τους παραδοσιακούς εμπορικούς φορείς που ορίζονται στο άρθρο 3 του κανονισμού 2362/98·

— 8 % για τους νεοεμφανιζόμενους εμπορικούς φορείς που ορίζονται στο άρθρο 7 του κανονισμού αυτού.

18 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 2362/98 προβλέπει ότι κάθε παραδοσιακός εμπορικός φορέας, που είναι καταχωρισμένος σε κράτος μέλος,

λαμβάνει ετησίως, για το σύνολο των προελεύσεων που αναφέρονται στο παράρτημα Ι του κανονισμού αυτού, ενιαία ποσότητα αναφοράς καθοριζόμενη σε συνάρτηση με τις ποσότητες μπανανών που εισήγαγε πράγματι κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Κατά την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, για εισαγωγές του 1999 η περίοδος αναφοράς αποτελείται από τα έτη 1994 έως 1996.

19 Το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 2362/98 προβλέπει ότι «κάθε έτος, το αργότερο στις 30 Σεπτεμβρίου, στο τέλος των αναγκαίων ελέγχων και επαληθεύσεων, οι αρμόδιες αρχές καθορίζουν για κάθε παραδοσιακό εμπορικό φορέα προσωρινή εφάπαξ ποσότητα αναφοράς, σε συνάρτηση με τον μέσο όρο των ποσοτήτων μπανάνας που εισήχθησαν πραγματικά από χώρες καταγωγής που αναφέρονται στο παράρτημα Ι κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3, 4 και 5». Η ποσότητα αναφοράς καθορίζεται σύμφωνα με έναν τριετή μέσο όρο, ακόμα και αν ο επιχειρηματίας δεν πραγματοποίησε εισαγωγή κατά τη διάρκεια ενός μέρους της περιόδου αναφοράς. Κατά την παράγραφο 2, πρώτη περίοδος, του εν λόγω άρθρου 6, οι αρμόδιες αρχές ανακοινώνουν κάθε έτος στην Επιτροπή τον κατάλογο των παραδοσιακών εμπορικών φορέων που έχουν καταχωριστεί στις εν λόγω αρχές καθώς και το σύνολο των προσωρινών ποσοτήτων αναφοράς των τελευταίων.

20 Οι λεπτομερείς κανόνες για την έκδοση των πιστοποιητικών εισαγωγής προβλέπονται στα άρθρα 14 έως 22 του κανονισμού 2362/98.

21 Το άρθρο 14, παράγραφος 1, του ίδιου αυτού κανονισμού προβλέπει ότι, «[γ]ια τα τρία πρώτα τρίμηνα, μπορεί να καθοριστεί για την έκδοση των πιστοποιητικών εισαγωγής ενδεικτική ποσότητα εκφρασμένη σε ενιαίο ποσοστό των διαθέσιμων ποσοτήτων για καθεμία από τις προελεύσεις που αναφέρονται στο παράρτημα Ι».

22 Κατά το άρθρο 15, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, «οι αιτήσεις έκδοσης πιστοποιητικού εισαγωγής υποβάλλονται, για κάθε τρίμηνο, στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο [είναι καταχωρισμένοι] οι εμπορικοί φορείς, κατά τη διάρκεια των επτά πρώτων ημερών του μήνα που προηγ[είται] του τριμήνου για το οποίο [εκδίδονται] τα πιστοποιητικά».

23 Το άρθρο 17 του προμνησθέντος κανονισμού προβλέπει ότι, «[ε]άν, για ένα τρίμηνο και για μία ή περισσότερες χώρες καταγωγής που αναφέρονται στο παράρτημα I, οι ποσότητες που αποτελούν αντικείμενο αιτήσεων έκδοσης πιστοποιητικού υπερβαίνουν αισθητά την ενδεικτική ποσότητα που καθορίζεται, ενδεχομένως, κατ' εφαρμογή του άρθρου 14, ή υπερβαίνουν τις διαθέσιμες ποσότητες, καθορίζεται ποσοστό μείωσης που εφαρμόζεται στις αιτήσεις».

24 Το άρθρο 18 του κανονισμού 2362/98 έχει ως εξής:

«1. Όταν, για μία ή περισσότερες συγκεκριμένες χώρες καταγωγής, καθορίζεται ποσοστό μείωσης κατ' εφαρμογή του άρθρου 17, ο εμπορικός φορέας που υπέβαλε αίτηση έκδοσης πιστοποιητικού εισαγωγής για την ή τις εν λόγω χώρες καταγωγής μπορεί κυρίως:

α) να αρνηθεί τη χρησιμοποίηση του πιστοποιητικού με ανακοίνωση προς την αρμόδια αρχή που εκδίδει τα πιστοποιητικά, εντός προθεσμίας δέκα εργάσιμων ημερών από τη δημοσίευση του κανονισμού που καθορίζει το ποσοστό μείωσης· σε παρόμοια περίπτωση η εγγύηση που αφορά το πιστοποιητικό αποδεσμεύεται αμέσως ή

β) εντός του συνολικού ορίου μιας ποσότητας ίσης ή χαμηλότερης της ποσότητας της αίτησης που δεν έχει κατακυρωθεί, να υποβ[άλει] μία ή περισσότερες άλλες νέες αιτήσεις έκδοσης πιστοποιητικού για τις χώρες καταγωγής για τις οποίες οι διαθέσιμες ποσότητες δημοσιεύονται από την Επιτροπή. Μια τέτοια αίτηση υποβάλλεται εντός της προθεσμίας που αναφέρεται στο στοιχείο α΄ και υπόκειται στην τήρηση όλων των όρων που ισχύουν για την υποβολή αίτησης εκδόσεως πιστοποιητικού.

2. Η Επιτροπή καθορίζει, χωρίς αναβολή, τις ποσότητες για τις οποίες μπορούν να εκδοθούν πιστοποιητικά για την ή τις εν λόγω χώρες καταγωγής.»

25 Το άρθρο 19, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω κανονισμού διευκρινίζει, μεταξύ άλλων, ότι «[ο]ι αρμόδιες αρχές εκδίδουν τα πιστοποιητικά εισαγωγής το αργότερο στις 23 του τελευταίου μήνα κάθε τριμήνου για το επόμενο τρίμηνο».

26 Το άρθρο 20, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού ορίζει τα ακόλουθα:

«Οι μη χρησιμοποιηθείσες ποσότητες ενός πιστοποιητικού κατακυρώνονται εκ νέου, κατόπιν αιτήσεως, στον ίδιο εμπορικό φορέα, ανάλογα με το αν κάποιος είναι δικαιούχος ή εκδοχέας, για το επόμενο τρίμηνο, αλλά, ωστόσο, κατά τη διάρκεια του έτους έκδοσης του πρώτου πιστοποιητικού. Η εγγύηση καταπίπτει ανάλογα με τις ποσότητες που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί.»

27 Στον τίτλο V του κανονισμού 2362/98 περιλαμβάνονται ορισμένες μεταβατικές διατάξεις για το 1999. Κατά το άρθρο 28, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, οι επιχειρηματίες έπρεπε να υποβάλουν τις αιτήσεις καταχωρίσεως για το 1999 το αργότερο έως τις 13 Νοεμβρίου 1998. Οι αιτήσεις αυτές έπρεπε να συνοδεύονται, μεταξύ άλλων, για τους παραδοσιακούς εμπορικούς φορείς, από την ένδειξη του συνόλου των ποσοτήτων μπανάνας που είχαν πράγματι εισαχθεί κατά τη διάρκεια καθενός από τα έτη της περιόδου αναφοράς 1994-1996, από τη μνεία των αριθμών όλων των πιστοποιητικών και των αποσπασμάτων πιστοποιητικών που χρησιμοποιήθηκαν για τις εισαγωγές αυτές, καθώς και από τη μνεία όλων των τελωνειακών εγγράφων.

28 Το παράρτημα I του κανονισμού 2362/98 ορίζει τον τρόπο κατανομής των δασμολογικών ποσοστώσεων που μνημονεύονται στο άρθρο 18, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 404/93 καθώς και την παραδοσιακή ποσότητα ΑΚΕ (857 000 τόνοι).

Ο κανονισμός (ΕΚ) 250/2000

29 Σκοπός του κανονισμού (ΕΚ) 250/2000 της Επιτροπής, της 1ης Φεβρουαρίου 2000, σχετικά με την εισαγωγή μπανανών στο πλαίσιο των δασμολογικών ποσοστώσεων και παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ και περί του καθορισμού των ενδεικτικών ποσοτήτων για το δεύτερο τρίμηνο του έτους 2000 (ΕΕ L 26, σ. 6), είναι, όπως προκύπτει από την πρώτη αιτιολογική σκέψη του και από το άρθρο 1, «να εξασφαλισθεί η συνέχιση του εφοδιασμού της κοινοτικής αγοράς και των εμπορικών

συναλλαγών», εν αναμονή της μεταρρυθμίσεως του καθεστώτος εισαγωγής μπανανών στην Κοινότητα, με την εφαρμογή των διατάξεων του κανονισμού 2362/98, ιδίως όσον αφορά τους παραδοσιακούς εμπορικούς φορείς που είχαν καταχωριστεί για το έτος 1999 κατ' εφαρμογήν του άρθρου 5 του τελευταίου αυτού κανονισμού.

Ο κανονισμός 216/2001

30 Στις 29 Ιανουαρίου 2001, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 216/2001, για την τροποποίηση του κανονισμού 404/93 (ΕΕ L 31, σ. 2). Το άρθρο 1, σημείο 1, του κανονισμού 216/2001 τροποποίησε τα άρθρα 16 έως 20 του κανονισμού 404/93.

31 Οι λεπτομέρειες εφαρμογής του τίτλου IV του κανονισμού 404/93, όπως αυτός τροποποιήθηκε, καθορίζονται από τον κανονισμό (ΕΚ) 896/2001 της Επιτροπής, της 7ης Μαΐου 2001, περί των λεπτομερειών εφαρμογής του κανονισμού 404/93 σχετικά με το καθεστώς εισαγωγής μπανανών στην Κοινότητα (ΕΕ L 126, σ. 6). Οι σχετικές διατάξεις που ρυθμίζουν τις λεπτομέρειες αυτές ισχύουν από 1ης Ιουλίου 2001 σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 896/2001.

Τα πραγματικά περιστατικά των διαφορών

32 Τα πραγματικά περιστατικά των διαφορών συνοψίζονται στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ως εξής:

«29 Οι προσφεύγουσες εισάγουν μπανάνες από χώρες της Λατινικής Αμερικής. Κατόπιν της καταχωρήσεώς τους ως παραδοσιακών εμπορικών φορέων στις

αρμόδιες εθνικές αρχές (της Ιταλίας και, όσον αφορά την London Fruit Ltd, του Ηνωμένου Βασιλείου), έλαβαν από τις αρχές αυτές ορισμένες προσωρινές ατομικές ποσότητες αναφοράς για το 1999. Ως εκ τούτου, είχαν τη δυνατότητα να λάβουν πιστοποιητικά εισαγωγής μπανανών από τρίτα κράτη για τα τρία πρώτα τρίμηνα του 1999.

30 Τα πραγματικά περιστατικά στην υπόθεση Τ-93/00 αφορούν το τέταρτο τρίμηνο του 1999. Για το τρίμηνο αυτό οι προσφεύγουσες υπέβαλαν στις αρμόδιες εθνικές αρχές αιτήσεις για τη χορήγηση πιστοποιητικών εισαγωγής για την υπολειπόμενη προσωρινή ατομική ποσότητά τους αναφοράς. Οι αιτήσεις τους έγιναν δεκτές εντός του ορίου των ποσοτήτων που ήσαν διαθέσιμες για την εισαγωγή μπανανών από τρίτα κράτη, δημοσιεύθηκαν στο παράρτημα του κανονισμού (ΕΚ) 1824/1999 της Επιτροπής, της 20ής Αυγούστου 1999, για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) 1623/1999 περί καθορισμού των προς εισαγωγή ποσοτήτων μπανανών στην Κοινότητα για το τέταρτο τρίμηνο του 1999, στο πλαίσιο των δασμολογικών ποσοστώσεων και της ποσότητας παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ (ΕΕ L 221, σ. 6).

31 Καθ' ο μέρος οι αιτήσεις αυτές δεν έγιναν δεκτές, οι προσφεύγουσες είχαν ακόμη τη δυνατότητα να ζητήσουν πιστοποιητικά εισαγωγής για ποσότητα 308 978,252 τόνων παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ, ποσότητα καθοριζόμενη από τον κανονισμό (ΕΚ) 1998/1999 της Επιτροπής, της 17ης Σεπτεμβρίου 1999, σχετικά με την έκδοση πιστοποιητικών εισαγωγής μπανάνας στο πλαίσιο των δασμολογικών ποσοστώσεων και των παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ για το τέταρτο τρίμηνο του 1999 και την υποβολή νέων αιτήσεων (ΕΕ L 247, σ. 10). Ως εκ τούτου, οι προσφεύγουσες ζήτησαν τη χορήγηση πιστοποιητικών εισαγωγής μπανανών ΑΚΕ εντός των ορίων των υπολειπομένων ποσοτήτων τις οποίες μπορούσαν να έχουν στη διάθεσή τους σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 2362/98. Τα πιστοποιητικά εισαγωγής για τις αντίστοιχες υπολειπόμενες ποσότητες της ποσότητάς τους αναφοράς κατανεμήθηκαν ως εξής:

Alessandrini Srl	2 050 kg
Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc	1 859 kg

Arpigi SpA	757 kg
Bestfruit Srl	2 637 kg
Co-Frutta SpA	209 392 kg
Co-Frutta Soc. coop. arl	30 207 kg
Dal Bello Sife Srl	1 533 kg
Frigofrutta Srl	2 990 kg
Garletti Snc	4 419 kg
London Fruit Ltd	286 004 kg.

32 Στις 13 Οκτωβρίου 1999 οι αρμόδιες εθνικές αρχές χορήγησαν στις προσφεύγουσες πιστοποιητικά εισαγωγής μπανανών ΑΚΕ για το σύνολο της ποσότητας που είχε ζητηθεί με τον τρόπο αυτό.

33 Παρά τα επανειλημμένα διαβήματά τους, οι προσφεύγουσες δεν κατόρθωσαν να προμηθευτούν μπανάνες ΑΚΕ.

34 Ενόψει της καταστάσεως αυτής οι προσφεύγουσες, επικαλούμενες το άρθρο 232 ΕΚ, κάλεσαν την Επιτροπή στις 18 Νοεμβρίου 1999 να:

— λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να μπορέσουν να χρησιμοποιήσουν τα πιστοποιητικά του τετάρτου τριμήνου που είχαν χορηγηθεί για τις

εισαγωγές από κράτη ΑΚΕ προκειμένου να πραγματοποιήσουν εισαγωγές μπανανών από χώρες τις Λατινικής Αμερικής ή από τρίτες χώρες,

— να ορίσει, σε κάθε περίπτωση, ότι οι εγγυήσεις για τα εν λόγω πιστοποιητικά αποδεσμεύονται, εφόσον δεν έχουν χρησιμοποιηθεί, δεδομένου ότι η παράλειψη χρησιμοποιήσεώς τους δεν μπορεί να καταλογιστεί στον δικαιούχο τους.

35 Δεδομένου ότι δεν έλαβαν απάντηση στο αίτημά τους αυτό, οι προσφεύγουσες επέστησαν με τηλεομοιοτυπία της 22ας Δεκεμβρίου 1999 την προσοχή της Επιτροπής στο γεγονός ότι τα εν λόγω πιστοποιητικά επρόκειτο να λήξουν στις 7 Ιανουαρίου 2000 και την κάλεσαν να λάβει θέση επί των αιτημάτων τους.

36 Με το υπ' αριθ. 02418 έγγραφο, της 26ης Ιανουαρίου 2000 [...], το οποίο απευθύνθηκε στον πληρεξούσιο των προσφευγουσών, η Επιτροπή απάντησε ως εξής:

"Με το από 22 Δεκεμβρίου 1999 έγγραφό σας αναφερθήκατε στις δυσχέρειες που συνήντησαν ορισμένοι επιχειρηματίες κατά τη χρησιμοποίηση των πιστοποιητικών εισαγωγής μπανανών τα οποία χορηγήθηκαν βάσει του τετάρτου τριμήνου του 1999, μεταξύ άλλων, για την εισαγωγή μπανανών από τις χώρες ΑΚΕ.

Πρώτον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα προβλήματα αυτά είναι ουσιαστικά εμπορικής φύσεως και, ως εκ τούτου, είναι συμφυή με τις δραστηριότητες των επιχειρηματιών. Πράγματι, το πρόβλημα που ανέκυψε αφορά την αναζήτηση εμπορικών εταίρων για την αγορά και τη μεταφορά ορισμένων προϊόντων και, ιδίως, εν προκειμένω, των μπανανών από τις χώρες ΑΚΕ. Μολονότι αυτό είναι λυπηρό, το γεγονός ότι οι πελάτες σας δεν ήσαν σε θέση να συνάψουν συμβάσεις για την προμήθεια μπανανών ΑΚΕ αποτελεί μέρος του εμπορικού κινδύνου τον οποίο αναλαμβάνουν κατά κανόνα οι επιχειρηματίες.

Τέλος, οφείλουμε να παρατηρήσουμε ότι οι δυσχέρειες αυτές αφορούν ορισμένους μόνον επιχειρηματίες, οι οποίοι δεν προσδιορίζονται ειδικότερα, και ότι υπάρχει ο κίνδυνος μια ενδεχόμενη παρέμβαση της Επιτροπής να ευνοήσει τους επιχειρηματίες αυτούς εις βάρος άλλων επιχειρηματιών οι οποίοι ανέλαβαν τους κινδύνους που συνδέονται με την εκτέλεση των συμβατικών τους υποχρεώσεων."

37 Εξάλλου, οι αρμόδιες εθνικές αρχές διέταξαν την κατάπτωση των εγγυήσεων που είχαν συστήσει οι προσφεύγουσες, αφού θεώρησαν ότι οι λόγοι που επικαλέστηκαν οι προσφεύγουσες προκειμένου να τους επιστραφούν οι εγγυήσεις αυτές δεν αποτελούσαν περίπτωση ανωτέρας βίας, μόνη περίπτωση στην οποία είναι δυνατό να ζητηθεί η επιστροφή τους.

38 Τα πραγματικά περιστατικά στην υπόθεση Τ-46/01 αφορούν το τέταρτο τρίμηνο του 2000. Για το τρίμηνο αυτό το υπόλοιπο της ποσότητας της διαθέσιμης ατομικής ποσότητας αναφοράς για εκάστη των προσφευγουσών είχε καθοριστεί ως εξής:

Alessandrini Srl	5 667 kg

Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc	5 140 kg
Arpigi SpA	15 792 kg
Bestfruit Srl	7 290 kg
Co-Frutta SpA	236 746 kg
Co-Frutta Soc. coop. arl	80 301 kg
Dal Bello Sife Srl	4 110 kg
Frigofrutta Srl	8 266 kg
Garletti Snc	7 329 kg
London Fruit Ltd	324 124 kg.

39 Δεδομένου ότι οι αιτήσεις για τη χορήγηση πιστοποιητικών για τις μπανάνες από τρίτες χώρες υπερέβησαν τις διαθέσιμες ποσότητες, ο κανονισμός (ΕΚ) 1971/2000 της Επιτροπής, της 18ης Σεπτεμβρίου 2000, σχετικά με την έκδοση πιστοποιητικών εισαγωγής μπανανών στο πλαίσιο των δασμολογικών ποσοστώσεων και των παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ για το τέταρτο τρίμηνο του 2000 και την υποβολή νέων αιτήσεων (ΕΕ L 235, σ. 10), καθόρισε την ποσότητα των μπανανών που ήσαν ακόμη διαθέσιμες προς εισαγωγή για το τέταρτο τρίμηνο του 2000. Δυνάμει του παραρτήματος του κανονισμού αυτού, υπήρχε ακόμη η δυνατότητα χορηγήσεως πιστοποιητικών εισαγωγής για παραδοσιακές μπανάνες ΑΚΕ έως τους 329 787,675 τόνους.

40 Οι προσφεύγουσες δεν ζήτησαν τη χορήγηση πιστοποιητικών εισαγωγής γι' αυτές τις μπανάνες προελεύσεως ΑΚΕ.

41 Στις 10 Οκτωβρίου 2000 οι προσφεύγουσες, επικαλούμενες το άρθρο 232 ΕΚ, ζήτησαν από την Επιτροπή να λάβει ορισμένα μέτρα βάσει του άρθρου 20, στοιχείο δ', του κανονισμού 404/93 που να τους παρέχουν τη δυνατότητα να λάβουν για το τέταρτο τρίμηνο του 2000 πιστοποιητικά εισαγωγής μπανανών από τρίτες χώρες για το υπολειπόμενο τμήμα των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς που τους είχαν κατανεμηθεί. Επικουρικώς, ζήτησαν από την Επιτροπή να τους αποζημιώσει για τα διαφυγόντα κέρδη λόγω της αδυναμίας εισαγωγής και διαθέσεως στην αγορά των μπανανών αυτών.

42 Με το υπ' αριθ. AGR 030905 έγγραφο, της 8ης Δεκεμβρίου 2000 [...], το οποίο απηύθυνε στον πληρεξούσιο των προσφευγουσών, η Επιτροπή απέρριψε τα ανωτέρω αιτήματα με την ακόλουθη αιτιολογία:

"Με το από 10 Οκτωβρίου 2000 έγγραφό σας ενημερώσατε την Επιτροπή για τις δυσχέρειες που συνάντησαν ορισμένοι επιχειρηματίες προκειμένου να προμηθευτούν ποσότητες μπανανών ούτως ώστε να χρησιμοποιήσουν πλήρως κατά το τέταρτο τρίμηνο τις ποσότητες αναφοράς που τους είχαν γνωστοποιηθεί για το 2000 στο πλαίσιο του καθεστώτος των δασμολογικών ποσοστώσεων κατά την εισαγωγή.

Οι δυσχέρειες τις οποίες επικαλείστε είναι ουσιαστικά εμπορικής φύσεως. Μετά λύπης μας είμαστε υποχρεωμένοι να τονίσουμε ότι η κοινοτική ρύθμιση δεν παρέχει αρμοδιότητες στην Επιτροπή ως προς το σημείο αυτό. Εξάλλου, και εσείς αναγνωρίζετε την κατάσταση αυτή όταν δηλώνετε ότι οι επιχειρηματίες οι οποίοι δεν έχουν συνήθεις σχέσεις με τους παραγωγούς μπανανών ΑΚΕ συναντούν δυσκολίες προκειμένου να προμηθευτούν τα εν λόγω εμπορεύματα.

Εξάλλου, και εσείς δηλώνετε ότι οι επιχειρηματίες τους οποίους εκπροσωπείτε αδυνατούν να χρησιμοποιήσουν το σύνολο των ποσοτήτων αναφοράς που τους χορηγήθηκαν.

Οφείλουμε να διευκρινίσουμε ότι, από νομικής απόψεως, οι ποσότητες αναφοράς αποτελούν απλώς δυνατότητες παρεχόμενες στους επιχειρηματίες και καθοριζόμενες βάσει των προγενέστερων δραστηριοτήτων τους, κατ' εφαρμογήν των κοινοτικών κανονισμών, και ότι παρέχουν στους ενδιαφερομένους αποκλειστικά το δικαίωμα υποβολής αιτήσεων για τη λήψη πιστοποιητικών εισαγωγής προκειμένου να είναι σε θέση να εκτελέσουν τις εμπορικές πράξεις για τις οποίες συνήψαν συμβάσεις με τους προμηθευτές των χωρών παραγωγής.

Τέλος, πρέπει να προσθέσουμε ότι, βάσει των στοιχείων που διαβιβάσατε στην Επιτροπή, προκύπτει ότι οι δυσχέρειες τις οποίες επικαλείστε δεν έχουν 'μεταβατικό χαρακτήρα', υπό την έννοια ότι οφείλονται στη μετάβαση από το προγενέστερο του 1999 καθεστώτος στο καθεστώς το οποίο άρχισε έκτοτε να εφαρμόζεται. Επομένως, η διάταξη του άρθρου 20, στοιχείο δ', του κανονισμού [...] 404/93 δεν παρέχει τη δυνατότητα στην Επιτροπή να λάβει τα ειδικά μέτρα τα οποία ζητείτε."»

Η ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

33 Με δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 19 Απριλίου 2000 και την 1η Μαρτίου 2001, οι νυν αναιρεσείουσες άσκησαν προσφυγές με αίτημα την ακύρωση, αντιστοίχως, του εγγράφου της 26ης Ιανουαρίου 2000 και του εγγράφου της 8ης Δεκεμβρίου 2000 (στο εξής: επίδικα έγγραφα) καθώς και την αποκατάσταση της ζημίας που ισχυρίζονταν ότι υπέστησαν.

34 Με διάταξη του προέδρου του πέμπτου τμήματος του Πρωτοδικείου, της 15ης Οκτωβρίου 2002, οι υποθέσεις Τ-93/00 και Τ-46/01 ενώθηκαν προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως λόγω συναφείας.

35 Προς στήριξη των προσφυγών τους, οι προσφεύγουσες προέβαλαν, κατ' ένσταση, τρεις λόγους απτόμενους της ελλείψεως νομιμότητας του κανονισμού 2362/98 και συνιστάμενους, πρώτον, στην παράβαση του κανονισμού 404/93, δεύτερον, στην προσβολή του δικαιώματος της ιδιοκτησίας και στην παραβίαση της αρχής της οικονομικής ελευθερίας και, τρίτον, στην παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων. Εξάλλου, επικαλέστηκαν και έναν τέταρτο λόγο, αντλούμενο από την παράβαση του άρθρου 20, στοιχείο δ', του κανονισμού 404/93.

36 Με τις σκέψεις 76 έως 81 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο απέρριψε τους λόγους ακυρώσεως που αντλούνταν από την έλλειψη νομιμότητας του κανονισμού 2362/98, θεωρώντας ότι οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν την ύπαρξη άμεσου νομικού δεσμού μεταξύ, αφενός, των επιδίκων εγγράφων και, αφετέρου, των διατάξεων του εν λόγω κανονισμού των οποίων την έλλειψη νομιμότητας επικαλέστηκαν κατ' ένσταση οι προσφεύγουσες.

37 Όσον αφορά τον λόγο ακυρώσεως που συνίστατο στην παράβαση του άρθρου 20, στοιχείο δ', του κανονισμού 404/93, το Πρωτοδικείο έκρινε, στις σκέψεις 85 έως 96 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή δεν είχε υπερβεί τα όρια της εξουσίας εκτιμήσεώς της αρνηθείσα να δεχθεί τα αιτήματα των προσφευγουσών για τη λήψη μέτρων δυνάμει της διατάξεως αυτής προς αντιμετώπιση των δυσχερειών που ισχυρίζονταν ότι είχαν συναντήσει λόγω της μεταβάσεως από το καθεστώς του 1993 στο καθεστώς του 1999.

38 Κατά συνέπεια, τα ακυρωτικά αιτήματα των προσφευγουσών στις υποθέσεις Τ-93/00 και Τ-46/01 απορρίφθηκαν.

39 Όσον αφορά τα αιτήματα αποκαταστάσεως της ζημίας την οποία ισχυρίζονταν ότι υπέστησαν οι προσφεύγουσες, το Πρωτοδικείο έκρινε ως εξής:

«106 Κατά πάγια νομολογία, η θεμελίωση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας εξαρτάται από την πλήρωση ενός συνόλου προϋποθέσεων που αφορούν το παράνομο της συμπεριφοράς που προσάπτεται στα κοινοτικά όργανα, το υποστατό της ζημίας και την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της συμπεριφοράς και της προβαλλομένης ζημίας (απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Μαΐου 1990, C-87/89, Sonito κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I 1981, σκέψη 16, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 29ης Οκτωβρίου 1998, Τ-13/96, TEAM κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-4073, σκέψη 68).

107 Εφόσον δεν συντρέχει μία από τις τρεις προϋποθέσεις για τη θεμελίωση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας, η αγωγή αποζημιώσεως πρέπει να απορρίπτεται στο σύνολό της χωρίς να απαιτείται η εξέταση των λοιπών προϋποθέσεων (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Σεπτεμβρίου 1994, C-146/91, ΚΥΔΕΠ κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-4199, σκέψη 81).

108 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προϋπόθεση που αφορά την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου δεν πληρούται. Πράγματι, στην υπόθεση Τ-93/00, η αιτία της προβαλλομένης ζημίας οφείλεται στο γεγονός ότι οι

προσφεύγουσες δεν μπόρεσαν να ανεύρουν προμηθευτές δυνάμενους να τις προμηθεύσουν με μπανάνες ΑΚΕ κατά το τέταρτο τρίμηνο του 1999. Ως προς την υπόθεση Τ-46/01, το διαφυγόν κέρδος για το οποίο παραπονούνται οι προσφεύγουσες πρέπει να καταλογιστεί απευθείας στο γεγονός ότι δεν επέδειξαν την οφειλόμενη επιμέλεια. Οι προσφεύγουσες δεν επιχείρησαν να λάβουν πιστοποιητικά εισαγωγής για μπανάνες ΑΚΕ για το τέταρτο τρίμηνο του 2000, υπό τις προβλεπόμενες στον κανονισμό 1971/2000 προϋποθέσεις, άπαξ εξαντλήθηκε η ποσότητα μπανανών από τρίτες χώρες. Εξάλλου, παρά τα προβλήματα που αντιμετώπισαν κατά το τέταρτο τρίμηνο το 1999, δεν επιχείρησαν να συνάψουν σχέσεις με προμηθευτές μπανανών ΑΚΕ κατά το 2000 προκειμένου να μπορέσουν να προμηθευτούν ποσότητες μπανανών κατά το τέταρτο τρίμηνο του έτους αυτού.

109 Δεδομένου ότι δεν συντρέχει μία από τις προϋποθέσεις για τη θεμελίωση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας, οι αγωγές αποζημιώσεως στις υποθέσεις Τ-93/00 και Τ-46/01 πρέπει να απορριφθούν.»

Η αίτηση αναιρέσεως

40 Με την αίτηση αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες ζητούν από το Δικαστήριο:

— να αναιρέσει μερικώς την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, καθόσον απορρίπτει τα αιτήματά τους περί επιδικάσεως αποζημιώσεως προς αποκατάσταση της ζημίας την οποία ισχυρίζονται ότι υπέστησαν·

— να υποχρεώσει την Επιτροπή να αποκαταστήσει τη ζημία την οποία υπέστησαν λόγω της μη χορηγήσεως πιστοποιητικών εισαγωγής μπανανών τρίτων χωρών·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα τόσο της ενώπιον του Πρωτοδικείου όσο και της αναιρετικής διαδικασίας.

41 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως·

— επικουρικώς, σε περίπτωση μερικής αναιρέσεως της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον του Πρωτοδικείου για να αποφανθεί αυτό επί της ουσίας όσον αφορά το αίτημα αποζημιώσεως·

— ακόμα επικουρικότερα, να απορρίψει το αίτημα αυτό επί της ουσίας, και

— εν πάση περιπτώσει, να καταδικάσει τις αναιρεσείουσες στα δικαστικά έξοδα αμφοτέρων των διαδικασιών.

42 Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες προβάλλουν δύο λόγους. Με τον πρώτο λόγο, υποστηρίζουν ότι το Πρωτοδικείο παρέλειψε να εκτιμήσει τα νομικά επιχειρήματά τους επί των οποίων στηρίζονται τα αιτήματα περί αποκαταστάσεως της ζημίας την οποία υπέστησαν. Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες προσάπτουν στο Πρωτοδικείο ότι έλαβε υπόψη του αιτήματα ελαφρώς διαφορετικά από εκείνα που περιέχονταν στις προσφυγές τους.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

43 Καταρχάς, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι κακώς έκρινε το Πρωτοδικείο, στη σκέψη 108 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η ζημία που ισχυρίζονται ότι υπέστησαν οφείλεται στο ότι δεν κατόρθωσαν να εισαγάγουν μπανάνες ΑΚΕ.

44 Με την προσφυγή τους επέκριναν στην πραγματικότητα το γεγονός ότι δεν μπόρεσαν να κάνουν πλήρη χρήση των πιστοποιητικών εισαγωγής όπως τους

έδιναν το δικαίωμα οι ποσότητες αναφοράς τους, που στηρίζονταν αποκλειστικά σε εισαγωγές μπανανών τρίτων χωρών. Αυτό οφείλεται στον κανονισμό 2362/98, ο οποίος έπληξε αυθαίρετα τους παραδοσιακούς εισαγωγείς μπανανών τρίτων χωρών.

45 Οι αναιρεσείουσες συμμερίζονται μεν την εκτίμηση του Πρωτοδικείου σύμφωνα με την οποία δεν υφίσταται άμεσος νομικός δεσμός μεταξύ του κανονισμού 2362/98 και των επιδίκων εγγράφων, πράγμα το οποίο οδήγησε το Πρωτοδικείο να κηρύξει, με τη σκέψη 81 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, απαράδεκτες, για τον λόγο αυτόν, τις ενστάσεις ελλείψεως νομιμότητας που προβλήθηκαν στο πλαίσιο των προσφυγών ακυρώσεως κατά των εγγράφων αυτών, πλην όμως θεωρούν ότι κακώς το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη του την προβληθείσα έλλειψη νομιμότητας όταν εξέτασε την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της συμπεριφοράς που προσάπτεται στην Επιτροπή και της ζημίας την οποία επικαλούνται.

46 Δεύτερον, οι αναιρεσείουσες προσάπτουν στο Πρωτοδικείο ότι, στις σκέψεις 47 και 48 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αλλοίωσε μερικώς τα αιτήματα που περιείχαν τα δικόγραφα των προσφυγών, θεωρώντας ότι οι προσφεύγουσες ζήτησαν αποκατάσταση της ζημίας που τους είχαν προξενήσει τα επίδικα έγγραφα, ενώ από τα αιτήματα αυτά προέκυπτε σαφώς ότι η κύρια αιτία της προβαλλομένης ζημίας ενέκειτο στην έλλειψη νομιμότητας του κανονισμού 2362/98.

47 Η Επιτροπή αμφισβητεί το παραδεκτό της αιτήσεως αναιρέσεως στο σύνολό της. Θεωρεί ότι οι αναιρεσείουσες επιχειρούν να τροποποιήσουν το αντικείμενο της διαφοράς που υποβλήθηκε στο Πρωτοδικείο και να οδηγήσουν έτσι το Δικαστήριο να αποφανθεί ευθέως όσον αφορά την εκ της εκδόσεως του κανονισμού 2362/98 εξωσυμβατική ευθύνη της Επιτροπής.

48 Όμως, αφενός, από τα δικόγραφα των προσφυγών προκύπτει σαφώς ότι η αιτία της προβαλλομένης ζημίας δεν συνίστατο ούτε κυρίως ούτε αποκλειστικά στον κανονισμό 2362/98, αλλά ενέκειτο στο γεγονός ότι η Επιτροπή δεν έλαβε τα αναγκαία μέτρα για την εξάλειψη των συνεπειών τις οποίες υποτίθεται είχε για τις προσφεύγουσες η εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού, καθόσον δεν ελήφθησαν υπέρ των προσφευγουσών μέτρα δυνάμει του άρθρου 20, στοιχείο δ΄, του κανονισμού 404/93. Με άλλες λέξεις, οι προσφεύγουσες αμφισβήτησαν τη νομιμότητα του κανονισμού 2362/98 μόνο στον βαθμό που τα επίδικα έγγραφα με τα οποία η Επιτροπή αρνήθηκε να λάβει μέτρα υπέρ αυτών στηρίζονταν στον εν λόγω κανονισμό.

49 Αφετέρου, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι προσφεύγουσες, τόσο στην υπόθεση Τ-93/00 όσο και στην υπόθεση Τ-46/01, περιορίστηκαν να ζητήσουν από το Πρωτοδικείο να «υποχρεώσει την Επιτροπή να αποκαταστήσει τη ζημία σύμφωνα με τα άρθρα 235 και 288, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ», όπως προκύπτει από το σημείο 2 των αιτημάτων που διατυπώθηκαν με το δικόγραφο της προσφυγής σε αμφότερες τις προμνησθείσες υποθέσεις. Οι προσφεύγουσες δεν αμφισβήτησαν τη συνοπτική έκθεση των αιτημάτων τους που περιέχει η έκθεση ακροατηρίου των δύο αυτών υποθέσεων, συνοπτική έκθεση η οποία επανελήφθη αυτολεξεί στην προσβαλλόμενη απόφαση.

50 Επικουρικώς, η Επιτροπή θεωρεί ότι η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

51 Όσον αφορά τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ούτε η χορήγηση ποσότητας αναφοράς ούτε η κατοχή των αντιστοίχων πιστοποιητικών

εισαγωγής συνεπάγεται ότι υπάρχουν πράγματι διαθέσιμες μπανάνες στην εν λόγω ποσότητα. Συγκεκριμένα, η ατομική ποσότητα αναφοράς του επιχειρηματία συνιστά την ανώτατη ποσότητα μέχρις εξαντλήσεως της οποίας ο τελευταίος μπορεί, κατά τη διάρκεια ενός συγκεκριμένου έτους, να υποβάλει αιτήσεις εκδόσεως πιστοποιητικών εισαγωγής προκειμένου να κάνει χρήση των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στο πλαίσιο των δασμολογικών ποσοστώσεων, χωρίς, ωστόσο, να έχει τη βεβαιότητα ότι η ποσότητα αυτή θα είναι πράγματι διαθέσιμη.

52 Το Πρωτοδικείο, περιοριζόμενο στην εξέταση της προϋποθέσεως της αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της συμπεριφοράς που προσάπτεται στην Επιτροπή και της προβαλλομένης ζημίας, έκρινε, στη σκέψη 108 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι, αν οι προσφεύγουσες δεν εισήγαγαν μπανάνες, αυτό οφείλεται σε εμπορικής φύσεως δυσκολίες ανευρέσεως προμηθευτών, αν όχι στην ίδια την αμέλειά τους, καθόσον δεν προσπάθησαν να αναζητήσουν στην αγορά τις ποσότητες μπανανών που επιθυμούσαν, και όχι στη συμπεριφορά της Επιτροπής, και συγκεκριμένα στην άρνησή της να λάβει μεταβατικά μέτρα κατόπιν της μεταβάσεως από το καθεστώς εισαγωγής του 1993 σε εκείνο του 1999. Οι κρίσεις αυτές, που εκτίθενται και στις σκέψεις 88 έως 90, 95 και 96 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, δεν προσβλήθηκαν με την αίτηση αναιρέσεως και έχουν καταστεί πλέον απρόσβλητες. Υπό τις συνθήκες αυτές, η υποτιθέμενη έλλειψη νομιμότητας του κανονισμού 2362/98 δεν ασκεί επιρροή από πλευράς εκτιμήσεως των αιτημάτων αποζημιώσεως.

53 Όσον αφορά τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο απλώς συνόψισε τα αιτήματα των προσφευγουσών υπό το φως του συνόλου των επιχειρημάτων που προέβαλαν τόσο γραπτώς όσο και προφορικώς. Υποστηρίζει ότι από τα επιχειρήματα αυτά προκύπτει ότι η αιτία της προβαλλομένης ζημίας έγκειται στο ότι δεν ελήφθησαν τα μέτρα που θα επέτρεπαν την άρση των συνεπειών που απορρέουν, κατά τις προσφεύγουσες, από την εφαρμογή του κανονισμού 2362/98. Από την οπτική αυτή γωνία, θα ήταν απολύτως φυσικό να διαπιστωθεί η ύπαρξη συνάφειας μεταξύ της προβαλλομένης ζημίας και των επιδίκων εγγράφων. Η Επιτροπή παραπέμπει επίσης στη συνοπτική έκθεση των αιτημάτων που περιέχει η έκθεση ακροατηρίου, την οποία οι προσφεύγουσες ουδέποτε αμφισβήτησαν.

54 Η Επιτροπή προσθέτει ότι, αν το Πρωτοδικείο είχε θεωρήσει ότι το αίτημα αποκαταστάσεως της ζημίας στηριζόταν αποκλειστικά στα επίδικα έγγραφα, των οποίων τη νομιμότητα είχε προηγουμένως αναγνωρίσει, δεν θα είχε εξετάσει την αιτιώδη συνάφεια, δεδομένου ότι, ελλείψει παράνομης συμπεριφοράς, αποκλειόταν εν πάση περιπτώσει η ύπαρξη ευθύνης της.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

55 Τόσον ο πρώτος όσον και ο δεύτερος λόγος που προβάλλουν οι αναιρεσείουσες προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως στηρίζονται στην αιτίαση ότι το Πρωτοδικείο δεν εξέτασε τη νομιμότητα του κανονισμού 2362/98, ειδικότερα δε από πλευράς του κανονισμού 404/93, του θεμελιώδους δικαιώματος της ιδιοκτησίας, του δικαιώματος της ελεύθερης ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας και της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων.

56 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να παρατηρηθεί ότι το Πρωτοδικείο, για να απορρίψει, με τη σκέψη 108 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της συμπεριφοράς που προσάπτεται στην Επιτροπή και της προβαλλομένης ζημίας, δεν μπορούσε να περιοριστεί, όσον αφορά την υπόθεση T-93/00, στη διαπίστωση ότι η αιτία της ζημίας ενέκειτο στο ότι «οι προσφεύγουσες δεν μπόρεσαν να ανεύρουν προμηθευτές δυνάμενους να τις προμηθεύσουν με μπανάνες ΑΚΕ κατά το τέταρτο τρίμηνο του 1999» και, όσον αφορά την υπόθεση T-46/01, ότι η ζημία «πρέπει να καταλογιστεί απευθείας στο γεγονός ότι δεν επέδειξαν την οφειλόμενη επιμέλεια».

57 Πράγματι, για να αποκλείσει κάθε ευθύνη της Επιτροπής, εναπέκειτο στο Πρωτοδικείο να εξετάσει μήπως, πέραν των δυσκολιών που συνάντησαν οι

προσφεύγουσες για να κάνουν πλήρη χρήση των ποσοτήτων αναφοράς και των πιστοποιητικών εισαγωγής τους, η ζημία που προέβαλαν οφειλόταν ακριβώς στην προβαλλόμενη έλλειψη νομιμότητας του κανονισμού 2362/98 και, ειδικότερα, στη μέθοδο ενιαίας διαχειρίσεως των δασμολογικών ποσοστώσεων που καθιέρωσε η Επιτροπή και στην οποία θα οφείλονταν τότε άμεσα οι εμπορικές δυσκολίες που συνάντησαν οι παραδοσιακοί εμπορικοί φορείς που πραγματοποιούσαν εισαγωγές μπανανών από τρίτες χώρες και οι οποίοι τελικά υποχρεώθηκαν να εισαγάγουν μπανάνες ΑΚΕ.

58 Το Πρωτοδικείο όφειλε κατά μείζονα λόγο να προβεί στον έλεγχο αυτό καθόσον ο ισχυρισμός περί ελλείψεως νομιμότητας του κανονισμού 2362/98 αποτελούσε ουσιώδες στοιχείο της επιχειρηματολογίας που προέβαλαν με τις προσφυγές τους οι προσφεύγουσες, οι οποίες προσπάθησαν να αποδείξουν ότι η ρύθμιση αυτή είχε αρνητικές συνέπειες στην οικονομική δραστηριότητα των επιχειρήσεων που εκ παραδόσεως πραγματοποιούσαν εισαγωγές μπανανών τρίτων χωρών, λαμβανομένων υπόψη των δυσκολιών που αντιμετώπισαν όσον αφορά τον εφοδιασμό τους με μπανάνες ΑΚΕ.

59 Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο, παραλείποντας να εξετάσει μήπως η ζημία την οποία επικαλούνταν οι προσφεύγουσες μπορούσε να οφείλεται στην προβαλλόμενη έλλειψη νομιμότητας του κανονισμού 2362/98, αιτιολόγησε ανεπαρκώς την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση η οποία, για τον λόγο αυτόν, πρέπει να αναιρεθεί.

60 Σύμφωνα με το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, σε περίπτωση αναιρέσεως της αποφάσεως του Πρωτοδικείου, το Δικαστήριο μπορεί το ίδιο να αποφανθεί οριστικώς επί της διαφοράς, εφόσον αυτή είναι ώριμη να εκδικαστεί. Αυτή ακριβώς η περίπτωση συντρέχει εν προκειμένω.

Επί τους ουσίας της υποθέσεως

61 Κατά πάγια νομολογία, θεμελιώνεται εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας κατά την έννοια του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ εφόσον συντρέχει δέσμη προϋποθέσεων σχετικά με τον παράνομο χαρακτήρα της προσαπτομένης στα κοινοτικά όργανα συμπεριφοράς, στοιχειοθετείται ζημία και υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της συμπεριφοράς του οργάνου και της προβαλλομένης ζημίας (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 7ης Μαΐου 1992, C-258/90 και C-259/90, Pesquerias De Bermeo και Naviera Laida κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-2901, σκέψη 42, και προμνησθείσα απόφαση ΚΥΔΕΠ κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, σκέψη 19).

62 Συναφώς, πρέπει να εξεταστεί καταρχάς η αιτίαση που αντλείται από το παράνομο της συμπεριφοράς που προσάπτεται στην Επιτροπή.

63 Όπως διαπιστώθηκε στη σκέψη 55 της παρούσας αποφάσεως, οι αναιρεσείουσες-προσφεύγουσες αμφισβητούν τη νομιμότητα του κανονισμού 2362/98 προβάλλοντας, κατ' ένσταση, τρεις λόγους προς στήριξη των αιτημάτων ακυρώσεως των επιδίκων εγγράφων.

64 Με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, οι αναιρεσείουσες-προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή, εκδίδοντας τον κανονισμό 2362/98, υπερέβη τις εξουσίες που της απονέμει ο κανονισμός 404/93.

65 Με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, υποστηρίζουν ότι η αδυναμία τους να χρησιμοποιήσουν πλήρως τις ποσότητες αναφοράς τους για να εισαγάγουν μπανάνες τρίτων χωρών οφείλεται αποκλειστικά στην παράνομη και αυθαίρετη —όπως διατείνονται— απόφαση της Επιτροπής να ενοποιήσει τη διαχείριση των δασμολογικών ποσοστώσεων των τρίτων χωρών και της δασμολογικής ποσοστώσεως ΑΚΕ. Πράττοντας αυτό, η Επιτροπή προσέβαλε το θεμελιώδες δικαίωμά τους στην ιδιοκτησία και στην ελεύθερη ανάληψη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.

66 Με τον τρίτο λόγο ακυρώσεως, οι αναιρεσείουσες-προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή, παρέχοντας στους επιχειρηματίες που εισήγαν παραδοσιακές μπανάνες ΑΚΕ τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν, για να λάβουν πιστοποιητικά εισαγωγής μπανανών τρίτων χωρών, το σύνολο των εισαγωγών τέτοιων μπανανών ΑΚΕ και μπανανών τρίτων χωρών που είχαν πραγματοποιήσει δημιούργησε, προς όφελος των επιχειρηματιών αυτών, συνθήκες εφοδιασμού ευνοϊκότερες από εκείνες που προβλέπονταν για τους παραδοσιακούς εμπορικούς φορείς μπανανών τρίτων χωρών.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως

67 Ο πρώτος λόγος ακυρώσεως χωρίζεται σε δύο σκέλη.

68 Πρώτον, οι αναιρεσείουσες-προσφεύγουσες προσάπτουν στην Επιτροπή ότι έλαβε υπόψη της, στο άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 2362/98, ως περίοδο αναφοράς για τη χορήγηση των ποσοτήτων αναφοράς στους παραδοσιακούς εμπορικούς φορείς την τριετία 1994-1996 κατά τη διάρκεια της οποίας ίσχυε ο κανονισμός 404/93. Η Επιτροπή διατήρησε έτσι και σταθεροποίησε την πλεονε-

κτική θέση την οποία κατείχαν, βάσει των διατάξεων της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου, οι επιχειρηματίες της κατηγορίας Β προτού αμφισβητηθούν, το 1997, από τις υπηρεσίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου ορισμένα στοιχεία του καθεστώτος εμπορικών συναλλαγών με τις τρίτες χώρες το οποίο είχε εγκαθιδρύσει ο κανονισμός 404/93.

69 Συναφώς, όπως παρατήρησε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 80 των προτάσεών του, στον βαθμό που οι αναιρεσείουσες-προσφεύγουσες αναφέρονται στην αδυναμία τους να χρησιμοποιήσουν τα πιστοποιητικά εισαγωγής για τις ποσότητες αναφοράς που τους είχαν χορηγηθεί, λόγω του ότι δεν μπόρεσαν να συνάψουν συμβάσεις εφοδιασμού σε μπανάνες ΑΚΕ, και αποδίδουν αυτή την υποτιθέμενη δυσλειτουργία στην ενιαία διαχείριση των δασμολογικών ποσοστώσεων και στην ενοποίηση όλων των ποσοτήτων αναφοράς που προέβλεπε ο κανονισμός 2362/98, οι επικρίσεις που διατυπώνονται κατά του τρόπου της εκ των προτέρων κατανομής των ποσοτήτων αναφοράς, και οι οποίες δεν αφορούν τη χρησιμοποίηση των πιστοποιητικών εισαγωγής, είναι απορριπτέες καθόσον προδήλως αλυσιτελείς.

70 Δεύτερον, οι αναιρεσείουσες-προσφεύγουσες αμφισβητούν την εκ μέρους της Επιτροπής υιοθέτηση ενιαίας μεθόδου διαχειρίσεως των δασμολογικών ποσοστώσεων η οποία, μαζί με την ενοποίηση των ποσοτήτων αναφοράς, επέτρεψε την ενίσχυση της πλεονεκτικής θέσεως των εισαγωγέων μπανανών ΑΚΕ.

71 Κατά τις αναιρεσείουσες-προσφεύγουσες, η ενιαία διαχείριση των δασμολογικών ποσοστώσεων μειώνει τις δυνατότητες εισαγωγής μπανανών τρίτων χωρών ενώ, αντιθέτως, προκειμένου για τους εισαγωγείς μπανανών ΑΚΕ, οι δυνατότητες αυτές αυξάνουν.

72 Η Επιτροπή θεωρεί, αντιθέτως, ότι μια ενιαία διαχείριση των δασμολογικών ποσοστώσεων ευνοεί μια μεγαλύτερη ροή των εμπορικών συναλλαγών καθώς και πιθανόν μεγαλύτερη ελευθερία των επιχειρηματιών σε σχέση προς αυτή που τους εξασφάλιζε το προγενέστερο καθεστώς, ιδίως επιτρέποντας στους εισαγωγείς μπανανών ΑΚΕ και στους εισαγωγείς μπανανών τρίτων χωρών να εισαγάγουν αδιακρίτως μπανάνες της μιας ή της άλλης προελεύσεως.

73 Η Επιτροπή προσθέτει ότι η μη χρησιμοποίηση ορισμένης ποσότητας μπανανών ΑΚΕ το 1999 και το 2000 δεν καταδεικνύει ότι το νέο καθεστώς κατανομής των ποσοστώσεων ευνοεί τους εισαγωγείς μπανανών ΑΚΕ. Αυτό θα μπορούσε να οφείλεται σε οικονομικούς παράγοντες σχετικούς με επιλογές αγοράς.

74 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί, προκαταρκτικώς, ότι, κατά πάγια νομολογία, από την οικονομία της Συνθήκης, υπό το πρίσμα της οποίας πρέπει να θεωρηθεί το άρθρο 211 ΕΚ, καθώς και από τις απαιτήσεις της πρακτικής, προκύπτει ότι η έννοια της εκτελέσεως πρέπει να ερμηνεύεται ευρέως. Επειδή η Επιτροπή είναι η μόνη που μπορεί να παρακολουθεί σταθερά και προσεκτικά την εξέλιξη των γεωργικών αγορών και να ενεργεί με την ταχύτητα που απαιτεί η κατάσταση, το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει να της αναθέσει ευρείες αρμοδιότητες στον τομέα αυτόν. Κατά συνέπεια, τα όρια των αρμοδιοτήτων αυτών πρέπει να εκτιμώνται με γνώμονα τους ουσιώδεις γενικούς στόχους της οργανώσεως της συγκεκριμένης αγοράς (βλ. την απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, C-239/01, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-10333, σκέψη 54, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

75 Έτσι, το Δικαστήριο έκρινε ότι, στον γεωργικό τομέα, η Επιτροπή έχει την εξουσία να θεσπίζει όλα τα αναγκαία ή πρόσφορα μέτρα για να θέτει σε εφαρμογή τη βασική ρύθμιση, αρκεί τα εν λόγω μέτρα να μην αντίκεινται στη ρύθμιση αυτή ή στους εκτελεστικούς κανόνες του Συμβουλίου (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της

15ης Μαΐου 1984, 121/83, Zuckerfabrik Franken, Συλλογή 1984, σ. 2039, σκέψη 13· της 17ης Οκτωβρίου 1995, C-478/93, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. I-3081, σκέψη 31· της 6ης Ιουλίου 2000, C-356/97, Molkereigenossenschaft Wiedergeltingen, Συλλογή 2000, σ. I-5461, σκέψη 24, καθώς και προμνησθείσα απόφαση Γερμανία κατά Επιτροπής, σκέψη 55).

76 Εν προκειμένω, τον κανονισμό 2362/98 εξέδωσε η Επιτροπή βάσει του άρθρου 20 του κανονισμού 404/93. Το άρθρο αυτό την εξουσιοδοτεί να θεσπίζει τους λεπτομερείς κανόνες εφαρμογής του τίτλου IV του κανονισμού αυτού, οι οποίοι περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, σύμφωνα με τα στοιχεία δ' και ε', «τις τυχόν αναγκαίες ειδικές διατάξεις για τη διευκόλυνση της μετάβασης από το καθεστώς εισαγωγής που εφαρμόζεται από την 1η Ιουλίου 1993 και μετά στο καθεστώς του τίτλου [...] IV [του κανονισμού 404/93]» και «τα μέτρα που είναι αναγκαία για την εξασφάλιση της τήρησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από συμφωνίες που συνάφθηκαν από την Κοινότητα σύμφωνα με το άρθρο [300] της Συνθήκης».

77 Όσον αφορά, ειδικότερα, τη διαχείριση των δασμολογικών ποσοστώσεων στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 18, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 404/93 και τις εισαγωγές παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ, ο κανονισμός 2362/98 έχει ως νομική βάση και το άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 404/93. Η διάταξη αυτή αναθέτει στην Επιτροπή την αποστολή να θεσπίσει τους λεπτομερείς κανόνες εφαρμογής που είναι αναγκαίοι για τη διαχείριση των δασμολογικών ποσοστώσεων, διευκρινίζοντας ότι η μέθοδος που θα επιλεγεί θα «στηρίζεται στον συνυπολογισμό των παραδοσιακών ροών συναλλαγών».

78 Όμως, οι αναιρεσείουσες-προσφεύγουσες δεν απέδειξαν, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας που μνημονεύεται στη σκέψη 75 της παρούσας αποφάσεως, ότι η

μέθοδος διαχειρίσεως των δασμολογικών ποσοστώσεων που θεσπίστηκε με τον κανονισμό 2362/98 αντίκειται στη βασική ρύθμιση στην εφαρμογή της οποίας αποβλέπει. Πράγματι, δεν αμφισβητείται ότι η μέθοδος αυτή λαμβάνει υπόψη τα παραδοσιακά ρεύματα του εμπορίου και επιτρέπει τη διαχείριση των ποσοστώσεων και των εισαγωγών παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ, όπως προβλέπονται, οι μεν πρώτες, από το άρθρο 18, παράγραφοι 1 και 2, οι δε δεύτερες, από το άρθρο 16 του κανονισμού 404/93.

79 Εξάλλου, η βασική ρύθμιση δεν απαγορεύει να γίνεται η διαχείριση των πιστοποιητικών εισαγωγής χωρίς αναφορά στις προελεύσεις (κρατών ΑΚΕ ή τρίτων χωρών) των μπανανών.

80 Όσον αφορά, ειδικότερα, το επιχείρημα ότι η εν λόγω μέθοδος διαχειρίσεως ενίσχυσε την πλεονεκτική θέση των εισαγωγέων μπανανών ΑΚΕ, το επιχείρημα αυτό επιβάλλεται να εξεταστεί κατωτέρω, στο πλαίσιο της αναλύσεως του τρίτου λόγου ακυρώσεως που προβάλλουν οι αναιρεσείουσες-προσφεύγουσες και ο οποίος αντλείται από την παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων.

81 Υπό τις συνθήκες αυτές, εφόσον δεν αποδείχθηκε ότι η Επιτροπή παρέβη τη σχετική βασική ρύθμιση ή ότι υπερέβη προδήλως τα όρια της εξουσίας εκτιμήσεως κατά την επιλογή των εκτελεστικών κανόνων, την οποία της απένειμε το Συμβούλιο, επιβάλλεται, υπό την επιφύλαξη της εξετάσεως του επιχειρήματος που μνημονεύθηκε στην προηγούμενη σκέψη, η απόρριψη του δευτέρου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως.

82 Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως τον οποίο προέβαλαν οι αναιρεσείουσες-προσφεύγουσες προς στήριξη των προσφυγών τους είναι απορριπτέος.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως

83 Οι αναιρεσείουσες-προσφεύγουσες θεωρούν ότι η αδυναμία τους να χρησιμοποιήσουν πλήρως τις ποσότητες αναφοράς τους για την έκδοση πιστοποιητικών εισαγωγής πράγματι εκμεταλλεύσιμων για το σύνολο των ποσοτήτων αυτών οφείλεται στην απόφαση της Επιτροπής να ενοποιήσει τη διαχείριση των δασμολογικών ποσοστώσεων όσον αφορά τις μπανάνες τρίτων χωρών και τις μπανάνες ΑΚΕ. Κατά τις αναιρεσείουσες-προσφεύγουσες, η απόφαση αυτή εκμηδένισε τις δυνατότητες των εισαγωγέων μπανανών τρίτων χωρών να διαθέσουν στην αγορά τις ποσότητες μπανανών που τους χορηγούνταν ετησίως.

84 Στα τέλη του 1999, η δασμολογική ποσόστωση των μπανανών ΑΚΕ ήταν η μόνη που δεν είχε εξαντληθεί, χωρίς, ωστόσο, να είναι πράγματι διαθέσιμη. Κατά τη διάρκεια του 2000, οι αναιρεσείουσες-προσφεύγουσες, αντιμετωπίζοντας τις ίδιες δυσκολίες εφοδιασμού σε μπανάνες ΑΚΕ, παραιτήθηκαν από το να ζητήσουν πιστοποιητικά για την εισαγωγή τέτοιων μπανανών.

85 Οι προσφεύγουσες-αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή, θεσπίζοντας τη μέθοδο ενιαίας διαχειρίσεως των δασμολογικών ποσοστώσεων, προσέβαλε το θεμελιώδες δικαίωμα της ιδιοκτησίας και της ελεύθερης αναλήψεως επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.

86 Συναφώς, κατά πάγια νομολογία, τόσο το δικαίωμα της ιδιοκτησίας όσο και η ελεύθερη άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων αποτελούν τμήμα των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου. Ωστόσο, οι αρχές αυτές δεν εμφανίζονται ως απόλυτες αξίες, αλλά πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε συνάρτηση με τη λειτουργία τους στο κοινωνικό πλαίσιο. Κατά συνέπεια, επιτρέπεται να επιβάλλονται περιορισμοί στην άσκηση του δικαιώματος της ιδιοκτησίας και στην ελεύθερη άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας, ιδίως στο πλαίσιο μιας κοινής οργανώσεως της αγοράς, υπό τον όρο ότι οι περιορισμοί αυτοί ανταποκρίνονται πράγματι σε επιδιωκόμενους από την Κοινότητα σκοπούς και δεν συνιστούν, λαμβανομένου υπόψη του επιδιωκομένου σκοπού, υπέρμετρη και αφόρητη επέμβαση που θίγει αυτή καθαυτήν την ουσία των εν λόγω δικαιωμάτων (βλ. αποφάσεις της 13ης Δεκεμβρίου 1979, 44/79, Hauer, 44/79, Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 749, σκέψη 32· της 11ης Ιουλίου 1989, 265/87, Schräder, Συλλογή 1989, σ. 2237, σκέψη 15, και της 13ης Ιουλίου 1989, 5/88, Wachauf, Συλλογή 1989, σ. 2609, σκέψεις 17 και 18). Ακριβώς βάσει αυτών των κριτηρίων πρέπει να εκτιμηθεί κατά πόσον η μέθοδος ενιαίας διαχειρίσεως των δασμολογικών ποσοστώσεων συμβιβάζεται με τις επιταγές της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων τα οποία επικαλούνται οι αναιρεσείουσες-προσφεύγουσες.

87 Όσον αφορά τους ισχυρισμούς των τελευταίων, πρέπει ευθύς εξαρχής να διευκρινιστεί ότι η ποσότητα αναφοράς που χορηγείται στον επιχειρηματία στο πλαίσιο της κοινής οργανώσεως της αγοράς αντιπροσωπεύει την ανώτατη ποσότητα μέχρι της οποίας ο επιχειρηματίας αυτός μπορεί, κατά τη διάρκεια ενός συγκεκριμένου έτους, να υποβάλει αιτήσεις εκδόσεως πιστοποιητικών εισαγωγής ώστε να κάνει χρήση των δικαιωμάτων που απορρέουν από μια δασμολογική ποσόστωση. Η χορήγηση ποσοτήτων αναφοράς δεν εξασφαλίζει, συνεπώς, τη διαθεσιμότητα των ποσοτήτων αυτών ούτε το δικαίωμα των επιχειρηματιών να εξαγάγουν πράγματι προς την Κοινότητα το σύνολο των ποσοτήτων που τους χορηγούνται στο πλαίσιο της δασμολογικής ποσοστώσεως.

88 Όσον αφορά, αφενός, το δικαίωμα ιδιοκτησίας των εισαγωγέων μπανανών τρίτων χωρών, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι το δικαίωμα αυτό δεν θίγεται από την καθιέρωση της κοινοτικής ποσοστώσεως και τους κανόνες περί κατανομής της. Πράγματι, κανείς επιχειρηματίας δεν μπορεί να διεκδικήσει δικαίωμα ιδιοκτησίας επί μεριδίου της αγοράς το οποίο κατείχε σε κάποια χρονική στιγμή προγενέστερη

της εγκαθιδρύσεως της κοινής οργανώσεως των αγορών· η κατοχή ενός τέτοιου μεριδίου της αγοράς αποτελεί απλώς μια προσωρινή οικονομική θέση, εκτεθειμένη στις συγκυριακές μεταβολές των περιστάσεων (βλ. αποφάσεις της 5ης Οκτωβρίου 1994, C-280/93, Γερμανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1994, σ. I-4973, σκέψη 79, και της 10ης Μαρτίου 1998, C-122/95, Γερμανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. I-973, σκέψη 77).

89 Ούτε μπορεί ένας επιχειρηματίας να επικαλεστεί κεκτημένο δικαίωμα ή, έστω, δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στη διατήρηση μιας υφισταμένης καταστάσεως η οποία μπορεί να τροποποιηθεί δι' αποφάσεως των κοινοτικών οργάνων στο πλαίσιο της εξουσίας εκτιμήσεώς τους (αποφάσεις της 28ης Οκτωβρίου 1982, 52/81, Faust κατά Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 3745, σκέψη 27, της 14ης Φεβρουαρίου 1990, C-350/88, Delacre κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-395, σκέψεις 33 και 34, και προμνησθείσα απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 1994, Γερμανία κατά Συμβουλίου, σκέψη 80). Αυτό ισχύει κατά μείζονα λόγο όταν η υφιστάμενη κατάσταση πρέπει να μεταβληθεί προκειμένου να τηρηθούν οι υποχρεώσεις που απορρέουν από διεθνείς συμφωνίες τις οποίες συνάπτει η Κοινότητα.

90 Αφετέρου, όσον αφορά την υποτιθέμενη προσβολή του δικαιώματος στην ελεύθερη άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η εγκαθίδρυση μεθόδου ενιαίας διαχειρίσεως των δασμολογικών ποσοστώσεων, όπως αυτή που προβλέπει ο κανονισμός 2362/98, είναι όντως ικανή να μεταβάλει την ανταγωνιστική θέση των εισαγωγέων μπανανών τρίτων χωρών, καθόσον, κατ' εφαρμογήν της εν λόγω μεθόδου, όλοι οι επιχειρηματίες μπορούν αδιακρίτως να εισαγάγουν μπανάνες οποιασδήποτε προελεύσεως. Ωστόσο, πρέπει να παρατηρηθεί ότι οι εισαγωγείς μπανανών τρίτων χωρών, καίτοι βρίσκονται έτσι σε ανταγωνισμό με τους εισαγωγείς μπανανών ΑΚΕ, δεν υφίστανται πλέον, όπως ορθώς επισήμανε η Επιτροπή, την κατά 30 % μείωση των εισαγωγών τους, την οποία προέβλεπε το προγενέστερο καθεστώς, υπέρ των εισαγωγέων μπανανών ΑΚΕ κατηγορίας Β. Εξάλλου, μπορούν επίσης νομίμως, στο πλαίσιο του νέου καθεστώτος, να προμηθεύονται μπανάνες ΑΚΕ. Οι δυσκολίες τις οποίες επικαλούνται οι αναιρεσείουσες-προσφεύγουσες ως προς την ανεύρεση προμηθευτών ικανών να τις εφοδιάζουν με μπανάνες ΑΚΕ δεν είναι ικανές να θέσουν εν αμφιβόλω τη νομιμότητα ενός καθεστώτος το οποίο τους αναγνωρίζει ακριβώς το δικαίωμα εισαγωγής τέτοιων μπανανών στο πλαίσιο της κοινοτικής ποσοστώσεως.

91 Εν πάση περιπτώσει, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι οι περιορισμοί στη δυνατότητα εισαγωγής μπανανών τρίτων χωρών, οι οποίοι απορρέουν από το άνοιγμα κάθε δασμολογικής ποσοστώσεως και τον μηχανισμό κατανομής της, είναι συμφυείς με την εγκαθίδρυση κοινής οργανώσεως των αγορών, σκοπός της οποίας είναι η εξασφάλιση της προασπίσεως των σκοπών του άρθρου 33 ΕΚ και η τήρηση των διεθνών υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Κοινότητα. Συνεπώς, αυτοί οι περιορισμοί δεν είναι ικανοί να θίξουν με άκριτο τρόπο την ελεύθερη άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων των παραδοσιακών επιχειρηματιών μπανανών τρίτων χωρών (βλ. προμνησθείσες αποφάσεις της 5ης Οκτωβρίου 1994, Γερμανία κατά Συμβουλίου, σκέψεις 82 και 87, και της 10ης Μαρτίου 1998, Γερμανία κατά Συμβουλίου, σκέψη 77).

92 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως που προέβαλαν οι αναιρεσείουσες-προσφεύγουσες προς στήριξη των προσφυγών τους πρέπει να απορριφθεί.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως

93 Οι αναιρεσείουσες-προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι ο κανονισμός 2362/98, παρέχοντας στους εισαγωγείς μπανανών ΑΚΕ τη δυνατότητα να επικαλεστούν τόσο τις εισαγωγές τους τέτοιων μπανανών όσο και τις εισαγωγές τους μπανανών τρίτων χωρών για τον καθορισμό των ποσοτήτων αναφοράς τους και τη χορήγηση πιστοποιητικών για την εισαγωγή μπανανών τρίτων χωρών, προέβλεψε για τους επιχειρηματίες αυτούς όρους εφοδιασμού ευνοϊκότερους από εκείνους που ισχύουν για τους παραδοσιακούς εισαγωγείς μπανανών τρίτων χωρών.

94 Κατά τις αναιρεσείουσες-προσφεύγουσες, η Επιτροπή, προβλέποντας μέθοδο ενιαίας διαχειρίσεως των δασμολογικών ποσοστώσεων για τις τρίτες χώρες και για τα κράτη ΑΚΕ, καθώς και την ενοποίηση των ποσοτήτων αναφοράς, παραβίασε την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων.

95 Συναφώς, αρκεί η διαπίστωση ότι, στον βαθμό που όλοι οι επιχειρηματίες μπορούν, εντός των ορίων των ποσοτήτων αναφοράς τους, να πραγματοποιούν εισαγωγές ανεξαρτήτως προελεύσεως και βρίσκονται, ως εκ τούτου, σε όμοια κατάσταση, η αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων απαγορεύει ακριβώς να τυγχάνουν διαφορετικής μεταχειρίσεως ως προς τη χορήγηση των πιστοποιητικών εισαγωγής.

96 Κατά συνέπεια, και ο τρίτος λόγος ακυρώσεως τον οποίο προέβαλαν οι αναιρεσείουσες-προσφεύγουσες προς στήριξη των προσφυγών τους είναι απορριπτέος.

97 Από το σύνολο των προεκτεθεισών σκέψεων προκύπτει ότι κανένας από τους κατ' ένσταση προβληθέντες λόγους ακυρώσεως που αντλούνται από την έλλειψη νομιμότητας του κανονισμού 2362/98 δεν μπορεί να γίνει δεκτός.

98 Εφόσον, συνεπώς, δεν πληρούται η πρώτη προϋπόθεση θεμελιώσεως της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας κατά το άρθρο 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, τα αγωγικά αιτήματα των προσφυγών πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους, χωρίς να είναι αναγκαίο να εξεταστεί κατά πόσον πληρούνται οι λοιπές

προϋποθέσεις θεμελιώσεως της ευθύνης αυτής, ήτοι το υποστατό της προβαλλομένης ζημίας και η ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της ζημίας αυτής και της συμπεριφοράς που προσάπτεται στο οικείο όργανο.

Επί των δικαστικών εξόδων

99 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο έχει εφαρμογή στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 118 του ίδιου κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή η Επιτροπή ζήτησε να καταδικαστούν οι αναιρεσείουσες στα δικαστικά έξοδα, οι δε τελευταίες ηττήθηκαν, οι αναιρεσείουσες πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφασίζει:

1) Αναιρεί την απόφαση του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 10ης Απριλίου 2003, Τ-93/00 και Τ-46/01, Alessandrini κ.λπ. κατά Επιτροπής.

2) Απορρίπτει τις ασκηθείσες ενώπιον του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στις υποθέσειςΤ-93/00 και Τ-46/01 προσφυγές.

3) **Καταδικάζει τις Alessandrini Srl, Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc, Arpigi SpA, Bestfruit Srl, Co-Frutta SpA, Co-Frutta Soc. coop. arl, Dal Bello Sife Srl, Frigofrutta Srl, Garletti Snc και London Fruit Ltd στα δικαστικά έξοδα τόσο της ενώπιον του Πρωτοδικείου όσο και της αναιρετικής διαδικασίας.**

(υπογραφές)